

PAPER DETAILS

TITLE: Ebelerin Duygusal Zekâ Düzeyi Girişimciligini Etkiler Mi?

AUTHORS: Pelin PALAS KARACA,Sevde AKSU,Refika GENÇ KOYUCU

PAGES: 309-316

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1782343>

ORJİNAL MAKALE / ORIGINAL ARTICLE

Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi / BAUN Sağ Bil Derg
Balıkesir Health Sciences Journal / BAUN Health Sci J
ISSN: 2146-9601- e ISSN: 2147-2238
Doi: <https://doi.org/10.53424/balikesirsd.941154>

Ebelerin Duygusal Zekâ Düzeyi Girişimciliğini Etkiler Mi?

Pelin PALAS KARACA ¹, Sevde ÇUBUKÇU AKSU ², Refika GENÇ KOYUCU ³

¹ Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı

² Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kadın Doğum Hemşireliği Anabilim Dalı

³ İstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı

Geliş Tarihi / Received: 22.05.2021, **Kabul Tarihi / Accepted:** 06.03.2022

ÖZ

Amaç: Araştırma ebelik öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirildi. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma kesitsel çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmaya Mayıs–Temmuz 2020 tarihleri arasında, 122 ebelik öğrencisi ile yapılmıştır. Veriler araştırmacılar anket formu, Duygusal Zekâ Ölçeği ve Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, t testi, ANOVA, Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.92±1.82 dir. Araştırmada öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği puan ortalaması 3.84±0.06 olup, duygusal zekâları orta düzey olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalaması ise 129.96±20.54 olup, yüksek düzeyde girişimcilik özelliklerine sahip olduğu söylenebilir. Araştırmada, yapılan korelasyon analizinde, öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile girişimcilikleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. **Sonuç:** Öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri arttıkça, girişimcilik özellikleri artmaktadır.

Anahtar kelimeler: Duygusal Zekâ, Ebelik, İletişim Teknikleri, İnovasyon, Girişimcilik, Sağlık Hizmeti.

Does Midwifery' Emotional Intelligence Level Affect Their Entrepreneurship?

ABSTRACT

Objective: The research was carried out to determine the relationship between the emotional intelligence levels of midwifery students and their entrepreneurial tendencies. **Materials and Methods:** The research was designed as a cross-sectional study. The research was conducted with 122 midwifery students between May and July 2020. Data were collected by researchers questionnaire, Emotional Intelligence Scale and University Students Entrepreneurship Scale. Descriptive statistics, t-test, ANOVA, Pearson Correlation Analysis were used to evaluate the data. **Results:** The mean age of the students participating in the study was 20.92±1.82. In the study, the average score of the students on the Emotional Intelligence Scale was 3.84±0.06, and their emotional intelligence was determined as moderate. The mean score of the University Students Entrepreneurship Scale is 129.96±20.54, and it can be said that they have a high level of entrepreneurial characteristics. In the correlation analysis made in the research, a positive and significant relationship was found between the emotional intelligence levels of the students and their entrepreneurship. **Conclusion:** As the emotional intelligence levels of the students increase, their entrepreneurial characteristics increase.

Keywords: Emotional Intelligence, Midwifery, Communication Techniques, Innovation, Entrepreneurship, Health Care.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Pelin PALAS KARACA, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Anabilim Dalı, Balıkesir, Türkiye

E-mail: pelinpalas@hotmail.com

Bu makaleye atıf yapmak için / Cite this article: Palas Karaca, P., Çubukçu Aksu, S., & Genç Koyucu, R. (2022). Ebelerin duygusal zekâ düzeyi girişimciliğini etkiler mi? *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(2), 309-316. <https://doi.org/10.53424/balikesirsd.941154>

©Copyright 2022 by the Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi.

BAUN Sağ Bil Derg 2022 OPEN ACCESS <https://dergipark.org.tr/tr/pub/balikesirsd>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License

GİRİŞ

Son yıllarda sağlık sektörü, girişimcilik ve yenilikçilik faaliyetleri ile birlikte sürekli gelişmektedir. Bu gelişimlerin farkında olmak, sağlık hizmetlerinde güçlendirilmesi gereken alanları belirlemek, gereksinimleri ortaya koymak ve bunlara yanıt vermek için sağlık profesyonellerin de girişimci olması ve bilimsel gelişmeleri yakından takip etmesi gerekir (Erbir ve Yılmaz, 2019). Aynı zamanda sağlık hizmetinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin yenilikçi kullanımında kişisel girişimcilik oldukça önemlidir (Bodur, 2018).

Girişimcilik, projelerin, hizmetlerin ve işletmelerin performansı yoluyla başarıya ulaşma eylemi olarak tanımlanmaktadır (Copelli, Erdmann, ve Santos). Girişimci ise, fırsatları değerlendirebilen, faaliyete dönüştürebilen, risk alan, bilgiyi yöneten, yönetimde ve teknolojiye gelişmeleri takip eden yenilikçi kişilerdir. Yenilikçi ve profesyonel bir sağlık profesyoneli, hastaların bakım gereksinimlerini karşılamak, yeni ürünler üretmek için yaratıcılığını ve inovasyon gücünü kullanır. Aynı zamanda ürünleri farklı bir şekilde geliştirerek ve kullanarak kendi istihdamını sağlamakta ve kariyer yaşamını da genişletmektedir. Bu rollerini yerine getirebilmesi için ebe ve hemşirelerde yenilikçi ve girişimci bir düşünce yapısının bulunması önemlidir (Utli ve Vural Doğru, 2018). Hemşirelerin ve ebelerin girişimciliği ülkeler arasında ve uzmanlık alanlarına göre değişmektedir (Drennan et al., 2017). Ulusal Hemşirelik Enstitüsü (National Nursing Institute), dünyadaki hemşirelerin %0.5-1'inin girişimci rollerinin bulunduğunu bildirmektedir (Cadmus, Johansen, Zimmer, ve Knowlton, 2017). Bu oran Yeni Zelanda'da %0.1'den az (Utli ve Vural Doğru, 2018), Amerika Birleşik Devletleri'nde % 0.18 (Morales-Asencio et al. 2008) ve İngiltere'de %18' nin üstündedir (Wilson, Whitaker ve Whitford, 2012). Ebelerin, Yeni Zelanda'da %50' si girişimci ve bağımsız çalışmakta, Hollanda'da ise ebelerin %64' ü girişimci ve bağımsız rollerini kullanmaktadır (Poorter, 2005).

Girişimci özellikleri taşıyan bir birey karmaşa olan bir ortamda sorumluluk alır ve sonuç odaklı çalışır. Böyle bir durumda birey duygusal zekâsını kullanarak, başarılı olur (Timuroğlu ve Akpunar, 2017). Son yıllarda da birçok araştırma bireylerin duygusal zekâsının kullanılmasının ve geliştirilmesinin önemine dikkat çekmiş, böylece bu kavrama verilen önem giderek artmıştır. Duygusal zekâ, bireylere kendi duygularının farkında olmalarını ve bu duygularını yönetebilme yeteneğini kazandıran, bununla birlikte diğer bireylerin duygularını anlayabilme, empati yapabilme, motivasyonunu yükseltme ve özgüven duygusunu geliştirme imkanı tanır (Bekmezci, Ejder Apay ve Özkan, 2014). Salovey ve Mayer (1990) "Duygusal Zekâ" kavramı ilk kez tanımlanmış olup; araştırmacılar bu kavramı, kendi ve başkalarının duygularını anlama, bunlar arasındaki farkı ayırt edebilme, iç motivasyona sahip olma ve duygulara yön verme yeteneği olarak belirtmişlerdir. Kısacası

duygusal zekâ ile bireylerin duyguları, iletişim becerileri, sosyal yetkinlikleri, incelik, zarafet, kibarlık, nezaket vs. gibi yetenekleri tanımlanmaktadır (Türken, Es ve Çalım, 2016). Bu yetenekler bireylerin hem toplumda hem iş yaşamından başarılı olmaları için oldukça önemlidir. Kişinin kendisindeki ve başkalarındaki duyguları tanıması ve bunlara uygun şekilde yanıt verme yeteneği olan duygusal zekâ, hemşirelik ve ebelik mesleklerinde de değerlidir.

Sağlık sisteminde duygusal olarak zeki bireylere duyulan ihtiyaç, uluslararası düzeyde hemşirelik ve ebelik literatüründe kabul edilmektedir (Carragher ve Gormley, 2017). Duygusal zekâsı yüksek olan sağlık profesyonelleri hastalar ile iyi bir iletişim kurar, duygularının farkında olur, duygularını yönetebilir ve empati yapabilir. Aynı zamanda sağlık profesyonelleri sosyal açıdan yetkinlik sahibi olur, kendi kendini ve hasta bireyleri motive edebilir (Türken, Es ve Çalım, 2016). Duygusal zekâ, ebe ve hemşirelerin öğrenme kapasitesini, klinik karar ve kaliteli hasta bakımı verme becerisini olumlu yönde etkileyebilir. Aynı zamanda, öğrencilerin lisans eğitimlerinde duygusal zekâlarını geliştirmek, onları klinik uygulamanın duygusal karmaşıklıklarına hazırlayabilir (Dooley, East ve Nagle, 2019). Freshwater ve Stickley (2004), duygusal zekânın bakım verme de öğrenmenin merkezinde yer aldığını ve öğrencilerin müfredatının merkezinde olması gerektiğini belirtmiştir (Freshwater ve Stickley, 2004).

Sağlık profesyonelleri içerisinde ebelerin anne, çocuk ve toplum sağlığını korumada önemli rolleri vardır. Ebeler; cinsel sağlık, üreme sağlığı, doğum öncesi, doğum, doğum sonu süreçte kadın ve yenidoğanlara destek olan, normal doğum yaptıran, aile planlaması danışmanlığı yapan ve çocuk izlemi yapan kişilerdir (Özbek ve Ertekin, 2020). Bu bağlamda ebelerin verdiği duygusal destek anne bebek bağlanmasında ve ilişkilerin sağlıklı olmasında önemli bir etkiye sahiptir (Hunter, 2010; Hunter ve Warren, 2014; Mohamadirizi, Fahami, Bahadoran ve Ehsanpour, 2015; Özkahraman, 2020). Aynı zamanda duygusal zekâ, ebelik mesleğinde profesyonel ilişkilerin sağlanmasına ve vizyonun gelişmesine katkı sağlayabilir. Ebelerin duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olması, normal gebelik ve doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası bakımında meydana gelebilecek riskli durumları tanılamada ve bakım sağlamada yeterliliklerini artıracaktır. Aynı zamanda duygusal zekâsını kullanan ebeler, kadınlara empati yaparak yaklaşır, onların gereksinimlerini daha doğru bir şekilde tanımlayabilir (Bekmezci, Ejder Apay ve Özkan, 2014). Bu bilgiler ışığında ebelik öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ve girişimcilik özellikleri, onların gelecekte yenilikçi, iletişime açık, destekleyici rollere sahip olması açısından oldukça önemli olup, eğitim müfredatları ile bu özellikleri desteklenmelidir. Literatürde de ebelik öğrencilerinin duygusal zekâ ve girişimcilik özelliklerini belirleyen çalışmalar bulunmasına rağmen, ülkemizde ebelik öğrencilerinde duygusal zekâ ve girişimcilik özellikleri arasında ilişkiyi

inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle araştırmanın, literatüre ve sağlık bölümlerindeki müfredatlarına oluşmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın amacı, ebelik öğrencilerinin duygusal zekâ ile girişimcilik özellikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Araştırma soruları

- Ebelik öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri ile Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Ebelik öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri ile Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği puan ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Ebelik bölümü öğrencilerinin duygusal zekâ ile girişimcilik özellikleri arasındaki ilişki var mıdır?

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırmanın tipi

Araştırma, ebelik bölümü öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi ile girişimcilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla kesitsel tipte yapılmıştır.

Araştırmanın evren ve örnekleme

Araştırmada evrenini 2020-2021 Bahar döneminde Bir üniversitenin Sağlık bilimlerinin 2., 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 243 ebelik öğrencileri oluşturmuştur. Öğrenim gören tüm öğrenciler çalışma kapsamına alındığı için örneklem tayinine gidilmemiştir. Araştırmayı katılmayı kabul eden 122 ebelik öğrencisi (ulaşma oranı: %68) ile çalışma tamamlanmıştır.

Veri toplama araçları

Veri toplama araçları üç bölümden oluşmaktadır. Bu formlar;

Kişisel tanıtıcı bilgi formu: Ebelik bölümü öğrencilerinin yaş, cinsiyet, medeni durum, öğrenim gördükleri sınıf, anne ve baba eğitim durumu, anne ve baba mesleği, ailede girişimci öyküsü (ailesinde kendini işini kuran, cesaretli, iletişim tekniklerini bilen, yenilikçi ve risk alabilen) ve girişimcilik dersi (yaratıcılık, yaratıcı düşünme, bireysel yenilikçilik, girişimcilik, sosyal girişimcilik, sağlık sektöründe yenilikçilik ve inovasyon) alıp almadığını sorgulayan toplam 9 sorudan oluşmaktadır.

Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği: Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemek için yapılmıştır. Ölçek 36 ifadeli ve beşli likert tipidir. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 180 ve minimum ise 36'dır. Ölçekte değerlendirme çok düşük girişimcilik (36-64 puan); düşük girişimcilik 65-92 puan; orta girişimcilik (93-123 puan); yüksek girişimcilik (124-151 puan) ve çok yüksek girişimcilik (152-180 puan) şeklindedir. Yılmaz ve Sünbül (2009) üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin güvenilirlik katsayısını 0.90 olarak hesaplamış olup, bu araştırma da 0.95 olarak belirlenmiştir.

Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği: Petrides ve Furnham (2000-2001) tarafından, Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği oluşturulmuştur. Ülkemizde ölçeğin

güvenirliliği ve geçerliliği Deniz, Özer ve Işık (2013) tarafında yapılmıştır. Ölçeğin güvenirliği 0.86 saptanmış olup, ölçek 4'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçek, 20 soru ve dört alt boyut şeklindedir (İyi oluş, Öz kontrol, Duygusalılık ve Sosyalilik). Ölçekten alınan puanın yüksek olması bireylerin, duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olduğunu gösterir. Ölçekten alınan puanın düşük olması ise, bireylerin duygusal zekâ düzeylerinin düşük olduğunu ifade eder.

Veri toplama araçlarının uygulanması

Araştırmadaki soru formları öğrenciler tarafından internet üzerinden doldurulmuştur. Bu nedenle araştırmamıza özel tasarlanmış bir form Google forms üzerinden sisteme girilmiş ve kodlandırılmıştır. Öğrencilere elektronik posta aracılığı ile birlikte whatsapp gruplarına çalışmanın konusu ve anket formuna ulaşabilecekleri çevrim içi gerçek adres linki gönderilmiştir. Veriler çalışmanın sonlandırılmasının ardından Statistical Package for Social Sciences (SPSS) programına aktarılmıştır. Formların doldurulması ortalama 20 dakika sürmüştür.

İstatistiksel analiz

Araştırmada tanımlayıcı testlerden sayı (n), yüzde (%), Ortalama±Standart Sapma kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu için Shapiro Wilk testinden yararlanılmıştır. Tek değişkenli analizlerde bağımsız gruplarda t testi, tek değişkenli varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Üniversite Öğrencileri Girişimcilik ile Duygusal Zekâ Özelliği ölçeklerinin puanları arasındaki ilişkinin incelenmesinde; Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Analizlerin SPSS Statistics 21.0 da yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi için $p < 0.05$ kriter olarak alınmıştır.

Araştırmanın etik boyutu

Araştırma başlamadan önce bir üniversitenin klinik etik kurulundan onay ve araştırmanın yapılabilmesi için bir üniversitenin sağlık bilimleri fakülte dekanlığından yazılı onam alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçekler için, sahiplerinden izin alınmıştır. Veri toplama formu doldurulmaya başlamadan önce formun ilk sayfasında çalışma hakkında katılımcılara bilgi verilmiş ve formu doldurmanın gönüllük esasına dayandığı belirtilmiştir. Araştırmayı kabul eden öğrenciler online soru formunun yer aldığı ekrandaki "onaylıyorum" butonunu işaretlemişlerdir. Etik onayı Balıkesir Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Etik kurul no: 20.05.2020/79). Çalışma için. Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığından yazılı izin alınmıştır.

BULGULAR

Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü öğrencilerinin; yaşlarının yaş ortalaması 20.92 ± 1.82 belirlenmiştir. Öğrencilerin %47.5' i Anadolu Lisesi mezunu ve %38'i ebelik bölümü 3. sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin ebeveynlerinden hem annelerinin (%68.0) hem babalarının (%37.5) çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu belirlenmiştir

Tablo1. Sosyo-demografik özellikleri ile duygusal zekâ ölçeği ve alt boyutları puan ortalamalarının karşılaştırılmaları.

SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER		n* %		Duygusal Zekâ Özelliği toplam puan ortalaması	Test ve p değeri	İyi oluş alt boyut puan ortalaması	Test ve p değeri	Öz kontrol alt boyut puan ortalaması	Test ve p değeri
Yaş ortalaması	20.92±1.82								
Mezun oldukları lise (n=122)	Meslek lisesi	52	42.6	3.82±0.65	F**=0.651 p=0.523	2.83±1.07	F=0.709 p=0.494	4.18±0.84	F=0.965 p=0.384
	Anadolu lisesi	58	47.5	3.82±0.59		3.03±1.19		3.99±0.89	
	Genel lise	12	9.8	4.04±0.54		3.18±0.87		3.89±0.77	
Öğrenim gördükleri sınıf (n=122)	2.Sınıf	40	32.8	3.81± 647	F=1.916 p=0.152	3.04±1.04	F=0.217 p=0.807	4.10±0.83	F=0.100 p=0.905
	3. Sınıf	39	38.0	3.73±497		2.98±1.09		4.01±0.99	
	4. Sınıf	43	35.2	3.98±668		2.88±1.20		4.06±0.76	
Anne eğitim durumu (n=122)	İlkokul	83	68.0	3.92±0.61	F=2.018 p=0.672	3.01±1.08	F=0.293 p=0.747	4.05±0.90	F=0.166 p=0.847
	Ortaokul	21	17.2	3.64±0.55		2.82±1.25		4.15±0.88	
	Lise	18	14.8	3.75±0.66		2.90±1.12		4.00±0.66	
Baba eğitim durumu (n=122)	İlkokul	47	38.5	3.81±0.68	F= 0.140 p= 0.870	3.05±0.99	F= 0.426 p= 0.654	4.09±0.88	F= 0.478 p= 0.621
	Ortaokul	29	23.8	3.89±0.61		2.81±1.26		4.16±0.83	
	Lise	46	37.7	3.84±0.54		2.97±1.14		3.97±0.86	
Anne mesleği (n=122)	Ev Hanımı	94	77.0	3.89±0.62	x ^{2***} = 4,965 p= 0.174	2.97±1.12	x ² = 4.882 p= 0.181	4.00±0.87	x ² = 2.225 p= 0.531
	Memur	2	1.6	3.50±0.70		4.25±0.00		4.00±0.35	
	Esnaf	5	4.1	3.30±0.57		2.30±1.46		4.15±1.18	
Baba mesleği (n=122)	İşçi	21	17.2	3.78±0.51	t=2.847 p=0.041	2.96±0.97	t=0.106 p=0.957	4.30±0.73	t=1.037 p=0.379
	Emekli	40	32.8	3.88±0.63		3.04±1.16		4.25±0.85	
	Memur	19	15.6	3.65±0.55		2.96±1.03		3.89±0.89	
Girişimcilik dersi alma durumları (n=122)	Esnaf	26	21.3	3.65±0.50	U****= 462.500 p=0.347	2.89±1.26	U=453.000 p=0.317	3.99±0.87	U=492,500 p=0.527
	İşçi	37	30.3	4.04±0.64		2.93±1.01		4.00±0.84	
	Hayır	112	91.8	3.87±0.61		2.93±1.07		4.07±0.87	
Girişimcilikte kendini yeterli hissetme (n=10)	Evet	8	80.0	3.56±0.72	U=7.500 p=0.891	3.31±1.67	U=8.000 p=1.000	4.00±0.83	U=7500 p=0.889
	Hayır	2	20.0	3.75±0.53		3.62±0.17		3.87±0.53	
Ailede girişimci bulunma öyküsü (n=122)	Evet	11	9.0	3.72±0.68	U=540.000 p=0.515	3.38±0.75	U=436.500 p=0.119	4.11±0.77	U=591.000 p=0.847
	Hayır	111	91.0	3.86±0.61		2.92±1.13		4.06±0.87	

*Toplam öğrenci sayısı ** Tek Yönlü Varyans Analizi *** Kruskal Wallis H-test **** Mann Whitney U testi

Araştırmada öğrencilerin girişimcilik ile ilgili özellikleri incelendiğinde çok az kısmının girişimcilik dersi aldığı (%8.2), dersi alan öğrencilerden büyük bir kısmının (%80.0) kendini girişimcilikte yeterli gördüğü saptanmıştır. Araştırmada öğrencilerin çok az bir kısmının ailesinde girişimci (%9.0) bulunmaktadır. Ebelik öğrencilerinin Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalaması 3.84 ± 0.06 (min. 2.50, max 5.50) dir. Ölçekten alınan puanın minimum ve maksimum değerlerine göre incelendiğinde öğrencilerin duygusal zekâ ortalamalarının orta düzeye sahip oldukları görülmektedir. Ebelik bölümü öğrencilerinin Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği' den elde ettikleri ortalama puan 129.96 ± 20.54 'tür. Ebelik bölümü öğrencilerinin girişimcilik puanları, değerlendirme kriterleri dikkate alındığında "Yüksek girişimcilik düzeyinde" çıkmıştır. Tablo 1'de öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile Duygusal Zekâ Ölçeği'nin toplam ve alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırılması yer almaktadır. Baba mesleği ($p=0.041$) ile Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan arasında, mezun oldukları lise ($p=0.28$) ve ailede girişimci bulunma öyküsü ($p=0.044$) ile Duygusal Alt Boyut puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlılık saptanmıştır.

Ebelik öğrencilerinin, öğrenim gördükleri sınıf, anne-baba eğitim durumu, anne mesleği, girişimcilik dersi alma ve girişimcilikte kendini yeterli hissetme ile İyi Oluş, Öz Kontrol, Duygusal, Sosyal Alt Boyut ve ölçek toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0.05$). Aynı şekilde öğrencilerin mezun oldukları lise ile İyi Oluş, Öz Kontrol, Sosyal Alt Boyut ve ölçek toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0.05$).

Ebelik bölümü öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ile Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmalarına Tablo 2'de yer verilmiştir. Ebelik öğrencilerinin baba eğitim durumuna ($p=0.11$) ve ailede girişimci bulunma öyküsüne ($p=0.030$) göre Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalamalarının değiştiği ve aralarında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Ebelik öğrencilerinin, Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalamalarının mezun oldukları lise, anne eğitim durumu, anne-baba mesleği, girişimcilikte kendini yeterli hissetme ve girişimcilik dersi alma durumuna göre anlamlı düzeyde değişmediği saptanmıştır ($p > 0.05$).

Tablo 2. Sosyo-demografik özellikleri ile üniversite öğrencileri Girişimcilik Ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılmaları.

Sosyo-demografik özellikler		n*	%	Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği Puan Ortalamaları	Test ve p değeri
Mezun oldukları lise	Meslek lisesi	52	42.6	127.01 ± 20.86	$F^{**}=1.288$ $p=0.280$
	Anadolu lisesi	58	47.5	131.22 ± 21.56	
	Genel lise	12	9.8	136.66 ± 12.63	
Öğrenim gördükleri sınıf (n=122)	2. Sınıf	40	32.8	125.60 ± 23.11	$F=1.719$ $p=0.184$
	3. Sınıf	39	38.0	134.10 ± 16.97	
	4. Sınıf	43	35.2	130.27 ± 10.67	
Anne eğitim durumu (n=122)	İlkokul	83	68.0	129.48 ± 20.12	$F=0.569$ $p=0.568$
	Ortaokul	21	17.2	127.95 ± 21.92	
	Lise	18	14.8	134.55 ± 21.34	
Baba eğitim durumu (n=122)	İlkokul	47	38.5	126.70 ± 20.63	$F=4.651$ $p=0.11$
	Ortaokul	29	23.8	139.82 ± 17.43	
	Lise	46	37.7	127.08 ± 20.69	
Anne mesleği (n=122)	Ev Hanımı	94	77.0	128.71 ± 20.22	$\chi^2^{***}=0.983$ $p=0.805$
	Memur	2	1.6	150.00 ± 15.55	
	Esnaf	5	4.1	127.80 ± 11.00	
	İşçi	21	17.2	134.19 ± 21.22	
Baba mesleği (n=122)	Emekli	40	32.8	132.05 ± 18.70	$F=0.210$ $p=0.889$
	Memur	19	15.6	129.63 ± 16.76	
	Esnaf	26	21.3	128.92 ± 26.72	
	İşçi	37	30.3	128.62 ± 19.97	
Girişimcilik dersi alma durumları (n=122)	Evet	10	8.2	127.30 ± 24.60	$U^{****}=345.500$ $p=0.052$
	Hayır	112	91.8	130.20 ± 20.33	
Girişimcilikte kendini yeterli hissetme (n=10)	Evet	8	80.0	126.25 ± 26.45	$U=4.000$ $p=0.295$
	Hayır	2	20.0	131.50 ± 13.43	
Ailede girişimci bulunma öyküsü(n=122)	Evet	11	9.0	127.18 ± 18.64	$U=360.500$ $p=0.030$
	Hayır	111	91.0	130.24 ± 20.77	

*Toplam öğrenci sayısı ** Tek Yönlü Varyans Analizi *** Kruskal Wallis H-test **** Mann Whitney U test

Ebelik öğrencilerinin girişimcilik özelliği ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlı yapılan korelasyon analizi sonucunda pozitif yönde

istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=0.215$; $p=0.017$) Yine, araştırmada duygusal zeka ölçeğinin iyi oluş alt puanı ile üniversite öğrencileri

girişimcilik ölçeği toplam puanı arasındaki korelasyon katsayısı pozitif yönde anlamlı bulundu ($r=0.847$; $p=0.018$) (Tablo 3).

Tablo 3. Duygusal zekâ ölçeği toplam puan ve alt boyut puanları ile üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeği puanları arasındaki ilişki.

Duygusal Zekâ Ölçeği Toplam Puan ve Alt Boyutları	Duygusal Zekâ Ölçeği Toplam Puanı	Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği Puanı	Korelasyon katsayısı (r)*	p
Toplam	3.84±.061	129.96±20.54	0.215	0.017
İyi Oluş Alt Boyutu	2.96±1.11		0.847	0.018
Öz Kontrol Alt Boyutu	4.06±0.86		-0.120	0.187
Duygusalılık Alt Boyutu	4.36±0.76		-0.088	0.776
Sosyalik Alt Boyutu	3.64±0.67		-0.383	0.335

*Pearson korelasyon testi

TARTIŞMA

Ebelerin ve ebelik öğrencilerin, eğitim ve mesleki hayatlarında kadın sağlığını geliştirmek ve korumak için verdikleri bakımda duygusal zekâ düzeyleri oldukça önemlidir. Ebelik öğrencilerinin girişimcilik özelliği ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılan çalışmada ebelik öğrencilerinin Duygusal Zekâ Ölçeği puan ortalaması $3.84\pm.061$ 'dir. Topuz ve ark. (2018)'nin duygusal zekâ ile ilgili ebelik öğrencilerinde yaptığı çalışmada, ebelik öğrencilerinin yarısında fazlasının duygusal zekâ düzeyinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Avşar (2010) ise farklı bir grupta yaptığı çalışmada hemşirelik öğrencilerinin orta düzeyde duygusal zekâ puan ortalamasına sahip olduğunu saptamıştır. Kılıç ve ark. (2017)'nin hemşirelik öğrencileri ile yaptığı araştırmada, öğrencilerin yarısına yakının duygusal zekâ düzeyinin mutlak geliştirilmeye gereksinimi olduğu belirlemiştir. Çankaya ve Eriş (2020) tarafından yapılan araştırmada da ebe ve hemşirelerin duygusal zekâlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Zahiroddin ve ark. (2010) öğrencilerin duygusal zekâ düzeyini orta seviyede, Janati ve ark. (2011) ebelik öğrencilerinin yalnızca 7'sinin (%9) ve hemşirelik öğrencilerinin 18'inin (%3) yüksek düzeyde duygusal zekâyâ sahip olduğunu bulmuştur. Ebelik öğrencilerin orta düzeyde olan duygusal zekâlarının, eğitimleri sırasında bu özelliklerinin geliştirilmesi önemlidir. Çünkü ebelik öğrencileri hem sosyal hem klinik beceriler konusunda yeterli düzeyde bilgi sahibi olmalı, öz denetim yapabilmeli, ebeliğin kritik bir parçası olan doğumu yönetebilmeli, stres yönetimi yapabilmeli, anne ve bebek sağlığı açısından gerekli desteği verebilmelidir. Araştırmada duygusal zekâ düzeyi ile mezun oldukları lise, öğrenim gördükleri sınıf, anne ve baba eğitim, anne mesleği, girişimcilik dersi alma, girişimcilik konusunda kendini yeterli

görme ve ailede girişimci bulunma öyküsü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamış,

ancak öğrencinin baba mesleği ile duygusal zekâsı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Topuz ve ark (2018)'nin çalışmasında da anne ve babanın çalışma ile eğitim durumunun öğrencilerin duygusal zekâsını etkilemediğini bulmuştur. Diğer bir çalışmada da babanın eğitim durumu ile öğrencilerin duygusal zekâları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı belirlenmiştir (Kılıç, Çağlayan ve Dağ,2017). Türken ve ark (2016) tarafından yapılan çalışmada da araştırma bulgumuzu destekler şekilde, öğrenci ebelerin duygusal zekâ ile tanımlayıcı özellikleri arasında ilişki bulunamamıştır. Sağlık hizmetlerinin kaliteli sunulmasında, girişimciliğin tanımlanması, girişimliliği artırıcı tutum, davranış, bilgi ve uygulamaların geliştirilmesi, oldukça önemlidir. Buna göre ebelik bölümünde okuyan öğrencilerin girişimci davranışları desteklenmeli ve teşvik edilmelidir (Dolu, Temucin ve Özkan, 2016). Ebelik öğrencilerinin Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği Puan ortalaması 129.96 ± 20.54 , öğrencilerin yüksek düzeyde girişimci özelliğine sahip olduğu belirlenmiştir. Bodur (2018)'nin hemşirelik öğrencilerinde yaptığı çalışmada, katılımcıların girişimcilik ortamının üzerinde girişimciliğe sahip olduğu belirlendi. Bahar ve ark (2019) yaptığı çalışmada ise; araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik puan ortalaması 136.78 ± 1.68 ve yüksek girişimcilik eğilimi gösterdiği saptanmıştır. Araştırmada ebelik bölümü öğrencilerinin yüksek düzeyde girişimci özelliklerinin olması, öğrencilerin girişimcilik potansiyelinin olduğunu düşündürebilir. Bu bağlamda girişimci bir ebe sürekli değişen sağlık alanında bakım hizmetlerini sunarken, kadınların gereksinimlerini belirler, doğrudan bakım ve eğitim uygulayabilir. Bununla birlikte girişimci bir ebe;

değişimi takip eden lider, yenilikçi, araştırmacı, idari ve danışmanlık rollerini üstlenebilir sonucuna varılabilir. Literatürde girişimcilik dersi alan öğrencilerin, girişimcilik ve yenilikçi eğilimlerinin daha yüksek olduğu bildirilmiştir (Kılavuz ve Karabağ, 2020; Yanikkerem ve Karakuş, 2019). Girişimcilik dersi sağlık hizmetleri eğitiminde yenilikçi yaklaşımlar, kadın girişimciliği, sosyal girişimcilik, yaratıcılık, yaratıcı düşünme, girişimcilik kavramı ve sağlık sektöründe girişimcilik gibi konularının işlenmesi, öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin artmasında etkili olabilmektedir. Bu araştırma da literatürdeki bulguların aksine öğrencilerin girişimcilik özellikleri ile girişimcilik ders alma arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sonuçların bu şekilde farklılık göstermesinin nedeni olarak, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin ya da öğrenim gördükleri okulların farklı olmasından kaynaklanmış olabilir.

Araştırma kapsamındaki ebeler öğrencilerinin duygusal zeka düzeyi arttıkça, girişimcilik özelliklerinin arttığı görülmüştür. Literatürde ebelerin ya da ebeler öğrencilerinin duygusal zekâ ve girişimcilik ilişkisinin incelendiği çalışmalara rastlanmamış olmakla birlikte bu sonucu destekler nitelikte; Adıyaman'da üniversite öğrencilerinde yapılan çalışmada da duygusal zekâ ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır (Alkış ve Akpınar, 2019). Öğrencilerin duygusal zekâları desteklenmeleri halinde daha girişimci, yenilikçi eğilimde olabilecekleri söylenebilir.

Araştırmanın sınırlılıkları

Araştırmada sınırlılıklar bulunmaktadır. Bu araştırma sadece bir devlet üniversitenin 2020-2021 Bahar döneminde eğitim gören dönemdeki öğrencilere uygulanmıştır. Bu nedenle araştırmanın sonuçları tüm ebeler bölümünde okuyan üniversite öğrencileri için genellenemez.

SONUÇ

Araştırmanın sonuçları, ebeler öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin orta düzeyde ve girişimcilik özelliklerinin ise yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda araştırmada öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri arttıkça, girişimcilik özelliklerinin arttığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda öğrenci ebelerin duygusal zekâ düzeylerini arttıracak eğitim uygulamalarının kullanılması (duygusal zekâ düzeyleri değerlendirilmeli, duygularını kullanma becerisi kazandırılmalı, problem çözme becerileri kazandırılmalı, olumlu iletişim teknikleri geliştirilmeli ve stresle baş etme yöntemleri öğretilmeli), duygusal zekâ düzeylerini geliştirmeleri için destek olunması (eğitim, seminer ve kurslara katılımının teşvik edilmeli), girişimcilik ve yenilikçi özelliklerini de arttırabileceği, olumlu yönde etkileyebileceği düşünülmektedir.

Teşekkür

Yazarlar; araştırmamıza katılan ebeler bölümü öğrencilerine teşekkür ederler.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkıları

Araştırma dizaynı: PPK, SA; **Veri toplama ve analizi:** PPK, SA; **Literatür araştırması:** RGK **Makale yazımı:** RGK, PPK, SA

KAYNAKLAR

- Alkış, H., ve Akpınar, F. (2019). Duygusal zekâ ve girişimcilik eğilimi: Adıyaman üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 342-370.
<https://doi.org/10.14520/adyusbd.591091>
- Avşar, G., ve Kaşıkçı, M. (2010). Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zekâ düzeyi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 1-6.
<https://doi.org/10.46483/deuhfed.777977>
- Bahar, A., Kocaçal, GE., Arslan, M., İnem, B., ve Çimen, ZS. (2019). Hemşirelik öğrencilerinde girişimcilik düzeyi ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *ACU Sağlık Bil Derg*, 10(3), 529-534.
<https://doi.org/10.31067/0.2019.121>
- Bekmezci, H., Ejder Apay, S., ve Özkan, H. (2014). Duygusal zekâ ve ebeler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 1(2), 95-101.
<https://doi.org/10.17681/hsp.26416>
- Bodur, G. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik (İnovasyon) düzeyleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 5(2), 139-148.
<https://doi.org/10.17681/hsp.349105>
- Cadmus, E., Johansen, ML., Zimmer, PA, ve Knowlton, DL. (2017). Entrepreneurship: Assessing the Readiness of the New Jersey APN workforce. *Nurs Adm Q*, 41(1), 48-55.
<https://doi.org/10.1097/naq.0000000000000203>
- Carragher, J., ve Gormley, K. (2017). Leadership and emotional intelligence in nursing and midwifery education and practice: A discussion paper. *J Adv Nurs*, 73(1), 85-96.
<https://doi.org/10.1111/jan.13141>
- Copelli, F., Erdmann, A. L., ve Santos, J. (2019). Entrepreneurship in Nursing: an integrative literature review. *Revista Brasileira de Enfermagem*, 72(suppl 1), 289-298.
<https://doi.org/10.1590/0034-7167-2017-0523>
- Çankaya, M., ve Eriş, H. (2020). Hemşire ve ebelerin duygusal zekâ düzeylerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(74), 656-664. <https://doi.org/10.17755/esosder.567278>
- Deniz, ME., Özer, E., ve Işık, E. (2013). Duygusal zekâ özelliği ölçeği-kısa formu: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 407-419.
- Dolu, Çİ., Temucin, DE., ve Özkan, AH. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile bazı ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11(2), 293-315.

- Dooley, D., East, L., ve Nagle, C. (2019). Emotional intelligence: A qualitative study of student nurses' and midwives' theoretical and clinical experience. *Contemp Nurse*, 55(4-5), 341-350. <https://doi.org/10.1080/10376178.2019.1661784>
- Drennan, V., Davis, K., Goodman, C., Humphrey, C., Locke, R., Mark, A., Traynor, M. (2007). Entrepreneurial Nurses and Midwives in the United Kingdom: An Integrative Review. *J Adv Nurs*, 60(5), 459-69. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04458.x>
- Erbir, M., ve Yılmaz, A. (2019). Sağlık sektörü çalışanlarının iç girişimcilik düzeyleri. *Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi (JEBPIR)*, 5(2), 110 – 130.
- Janati, Y., Musavi, SA., Âzimi, LH., Fani, SL., Hamta, A., Feyzi, S, Ghobadi, M. (2012). Investigating Emotional Intelligence and Self Esteem Level among Nursing and Midwifery Students of Mazandaran University of Medical Sciences in 2010. *J Mazandaran Univ Med Sci*, 21(1), 254-261.
- Hunter, B., ve Warren, L. (2014). Midwives' Experiences of Workplace Resilience. *Midwifery*, 30(8), 926-34. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2014.03.010>
- Hunter, B. (2010). Mapping the emotional terrain of midwifery: what can we see and what Lies Ahead? *International Journal of Work Organisation and Emotion*, 3(3), 253-269. <https://doi.org/10.1504/ijwoe.2010.032925>
- Freshwater, D., ve Stickley, T. (2004). The heart of the art: emotional intelligence in nurse education. *Nursing Inquiry*, 11(2), 91–98. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1800.2004.00198.x>
- Kılavuz, F., ve Karabağ, AA. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin bireysel girişimcilik algıları ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *HUHEMFAD*, 7(3), 240-248. <https://doi.org/10.31125/hunhemsire.834097>
- Kılıç, HF., Çağlayan, S., ve Dağ, GS. (2017). Emotional intelligence levels of nursing students and affecting factors. *HEAD*, 14(4), 275-282. <https://doi.org/10.5222/head.2017.275>
- Mohamadirizi, S., Fahami, F., Bahadoran, P., ve Ehsanpour, S. (2015). The Effect of Four-phase Teaching Method on Midwifery Students' Emotional Intelligence in Managing the Childbirth. *J Educ Health Promot*, 19(4), 47. <https://doi.org/10.4103/2277-9531.127574>
- Morales-Asencio, JM., Gonzalo, JE., Martin-Santos, FJ., Morilla-Herrera, JC., Celdraan, MM., Carrasco, AM. Toral-López, I. (2008). Effectiveness of a Nurse-Led Case Management Home Care model in Primary Health Care. A quasi-experimental. controlled. multi-centre study. *BMC Health Services Research*, 8(1), 1-13. <https://doi.org/10.1186/1472-6963-8-193>
- Özbek, H., ve Ertekin, PŞ. (2020). Ebelik mesleğinde doktora eğitiminin önemi. *Türkiye Klinikleri J Health Sci*, 5(1), 145-9. <https://doi.org/10.5336/healthsci.2019-65425>
- Özkahraman, KŞ. (2020). Ebelik öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki. *Life Sciences (NWSALS)*, 15(2), 1-8. <https://doi.org/10.12739/nwsa.2020.15.2.4b0031>
- Petrides, K., ve Furnham, A. (2001). Trait emotional intelligence: psychometric investigation with reference to established trait taxonomies. *European Journal of Personality*, 15(6), 425. <https://doi.org/10.1002/per.416>
- Poorter, J. (2005). Primary health care in the Netherlands. Mid-wifery and Maternity Care. *Ministry of Health. Welfare and Sport* (25-33.ss).
- Salovey, P., ve Mayer, JD. (1990). Emotional intelligence. *Imagination. Cognition and Personality*, 9(3), 185-211. <https://doi.org/10.2190/dugg-p24e-52wk-6cdg>
- Timuroğlu, MK., ve Akpunar, EN. (2017). Duygusal zekânın girişimcilik niyeti üzerine etkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 31(4), 875-894. <https://doi.org/10.16951/atauniiib.819336>
- Topuz, Ş., Yılmaz Sezer, N., Gönenç, İM., ve Büyükkayacı Duman, N. (2018). Ebelik öğrencilerinin duygusal zekâlarının boyun eğici davranışlarına etkisi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 27(3), 228-233.
- Türken, H., Es., B., ve Çalım, Sİ. (2016). Öğrenci ebelerin duygusal zekâları ile iletişim becerileri arasındaki ilişki. *CBU-SBED*, 3(4), 447-452.
- Utli, H., ve Vural Doğru, B. (2018). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin bireysel yenilikçilik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 23-32.
- Yanikkerem, E., ve Karakuş, SA. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin girişimcilik eğilimi ve sosyal medya bağlılığını etkileyen faktörler. *CBU-SBED*, 6(1), 15-30.
- Yılmaz, E., ve Sünbül, AM. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21, 196-203.
- Zahiroddin, A., Dibajnia, P., ve Gheidar, Z. (2010). Evaluation of emotional intelligence among students of 4th grade in different medical majors in Shahid Beheshti University of Medical Sciences. *R Journal*, 15(5), 204–7. <https://doi.org/10.18869/acadpub.aums.1.1.1>
- Wilson, A., Whitaker, N., ve Whitford, D. (2012). Rising to the challenge of health care reform with entrepreneurial and intrapreneurial nursing initiatives. *Online J Issues Nurs*, 17(2).1-19. <https://doi.org/10.3912/ojin.vol17no02man05>